Gülten Akın

beni sorarsan

YKY
Yapı Kredi Yayınları

BENI SORARSAN

Gülten Akın 1933'te Yozgat'ta doğdu. 1955'te Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1956'da Yaşar Cankoçak'la evlendi. Avukatlık ve öğretmenlik yaptı. 1980 sonrası İnsan Hakları Derneği, Halkevleri, Dil Derneği gibi demokratik kitle örgütlerinde kurucu ve yönetici olarak çalıştı.
Şiirleri İngilizce, Almanca, Flamanca, Danca, İtalyanca, Bulgarca, Arapça, Lehçe, İspanyolca ve İbraniceye çevrildi, çeşitli akademik çalışmalara konu oldu. Kırkı aşkın şiiri bestelendi. Kimi kısa oyunları yurtiçinde ve yurtdışında sahneye kondu. Şiir kitaplarıyla pek çok edebiyat ödülü aldı. 2004 TÜYAP İstanbul Kitap Fuarı'nın Onur Yazarı seçildi. 2006 Yunus Emre Şiir Ödülü'nü, 2008 Erdal Öz Edebiyat Ödülü'nü, 2008 Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Sanat Hizmet Ödülü ve 2014 Metin Altıok Şiir Ödülü'nü aldı.

Yapıtları
Şiir: *Rüzgâr Saati* (1956), *Kestim Kara Saçlarımı* (1960), *Sığda* (1964, TDK Şiir Ödülü), *Kırmızı Karanfil* (1971), *Maraş'ın ve Ökkeş'in Destanı* (1972, TRT Ödülü), *Ağıtlar ve Türküler* (1976, Yeditepe Şiir Armağanı), *Seyran Destanı* (1979), *Seyran* (1982, Toplu Şiirler, 1992 Sedat Simavi Vakfı Edebiyat Ödülü), *İlahiler* (1983), *İzlediğimiz Sular* (1991), *Sevda Kalıcıdır* (1991, Halil Kocagöz Ödülü), *Toplu Şiirler 1956-1991* (1995), *Sonra İşte Yaşlandım* (1995), *Sessiz Arka Bahçeler* (1998, 1999 Antalya Altın Portakal Şiir Ödülü), *Uzak Bir Kıyıda* (2003, Dünya Kitap Ödülü), *Sevdiğim Yaz Geldi Yine* (2003, Seçme Şiirler), *Kuş Uçsa Gölge Kalır* (2007), *Celâliler Destanı* (2007), *Deli Kızın Türküsü* (2012, Seçme Şiirler), *Beni Sorarsan* (2013).
Düzyazı: *42 Gün* (1986), *Şiiri Düzde Kuşatmak* (1983), *Şiir Üzerine Notlar* (1996), *Toplu Oyunlar* (1997).

Gülten Akın'ın
YKY'deki kitapları:

Sonra İşte Yaşlandım *(1995)*
Toplu Şiirler 1956-1991 *(1996)*
Şiiri Düzde Kuşatmak *(1996)*
Şiir Üzerine Notlar *(1996)*
Sessiz Arka Bahçeler *(1998)*
Uzak Bir Kıyıda *(2003)*
Kırmızı Karanfil - Toplu Şiirler I • 1956-1971 *(2004)*
Ağıtlar ve Türküler - Toplu Şiirler II • 1972-1983 *(2004)*
Uzak Bir Kıyıda - Toplu Şiirler III • 1984-2003 *(2004)*
Kuş Uçsa Gölge Kalır *(2007)*
Celâliler Destanı *(2007)*
Beni Sorarsan *(2013)*

Doğan Kardeş
Deli Kızın Türküsü - Seçme Şiirler *(2012)*

Gülten Akın

BENİ SORARSAN

Yapı Kredi Yayınları

Yapı Kredi Yayınları - 3988
Şiir - 310

Beni Sorarsan / Gülten Akın

Kitap editörü: Murat Yalçın

Kapak tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Altan Basım Ltd.
Yüzyıl Mah. Matbaacılar Sit. 222/A Bağcılar / İstanbul
Tel: (0 212) 629 03 74 Faks: (0 212) 629 03 76
info@altanbasim.com
Sertifika No: 11968

1. baskı: İstanbul, Ekim 2013
2. baskı: İstanbul, Haziran 2014
ISBN 978-975-08-2646-7

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş. 2013
Sertifika No: 12334
Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

İçindekiler

7 • *Önsöz Gibi:*
Ağır, çok ağır bir dünya

11 • Beni Sorarsan
13 • Çizecek Gibisin
15 • Çocuklar
16 • Gidenler İçin
17 • Öteki Zaman
18 • Kara Gözlükler
19 • Tek Dize
20 • Diyaliz
23 • İktidar I
24 • İktidar II
26 • Bahtımın Yıldızı
29 • Öteki Sorular
30 • Gömlek
31 • Veda
32 • Asude
33 • Şiir
34 • O Kadınlar
36 • Berlin
37 • Hiç
38 • Çile
39 • Döner Ayna
41 • Leylâ
43 • Kimi
44 • Çatlak
46 • Kendisi
47 • Zehir
49 • Dindim
51 • Susma
52 • Eksik
54 • Sözler
55 • Onlar
56 • Bir Gün
57 • Kabuk
58 • Düş

59 • Ses-Gölge
61 • Siz
62 • O Duvar
63 • Ya
64 • Kara
65 • Artık
66 • Biz
68 • Neyi

69 • Frankfurt Kitap Fuarı
Kapanış Konuşması

ÖNSÖZ GİBİ
Ağır, çok ağır bir dünya

1 Ocak. Yabani menekşeler açmış. Kuzey Ege'nin kente uzak, dağlara yakın kıyısında evler insansız. İki yalnız. Kış henüz; kuzey rüzgârları küçük küçük dokunup savaşmada. Şubatı martı bekliyor. Geçen yıllardan biliyorum; site yönetimi sahipsiz kedileri toplattı. İkisi kalmıştı: tekirle, beyaz... Tekirin sahipsiz bahçelerin birinde, ölüsünü görmüş yardımcım. Beyazsa, rengi yüzünden, günden güne kirlenip kararark dolaşıyor. Penceremize çıkıyor, bizi gözlüyor. Ne görüyor? İki yaşlı insan, gazeteler, kitaplar, televizyon, birkaç duvar resmi, torun fotoğrafları, geriye dönüşler; çoğu kez çocukluğa, gençliğe. Uyuklama, suskunluk, içe kapanma.

Öğleden sonraları yardımcımız gider. Bugün pazar, tatil yapıyor. Hava giderek soğuyor. Kapılar ve perdeler akşamüstü kapatılıyor. Ev, öteki evlere benziyor dışarıdan. Sobayı canlandırıyorum.

Gazetelerden, televizyondan kan damlıyor bir yandan. Öteden yılbaşı kutlamaları. Salt gürültü, salt mutlu gibi yapan insan (Nasıl insan?) kalabalığı. "Çok çiğ çağ" demiş Necatigil Usta: "Çok çok çiğ" şimdi. Sevinç de eğlence de sahte, bir yüzü bu... Öte yüzü kavgazan, kıyıcı, savaşlardan savaş beğenen. Öldüren ve ölen, aptalca!

Gece, güzel bir dinginlik başlamalı. Gün kendini değiştiriyor. Ama insan kendini değiştiremiyor. Yılların getirip yüklediği ağırlıklar var; bedende, yürekte. Susmuyor, geri çekilmiyor, dinlenmiyor bir an. Bitkin uyanıyor. Düşler bile aynı, hep aynı. Dar ve kısır yaşamdan olmalı; yaşlılık işte...

Yağmurun kamçısı altında solan, pörsüyen güller... Güneş onları değil yalnız, öteki çiçekleri, çimenleri, çamları da değiştiriyor. Doğa, dünya tüm görkemiyle ışıyor.

Sabah yürüyüşümü yaparken kış serinliğine karşın, bu mucize beni de içine alıyor. Bedenim "Hadi," diyor, "yaşlılık da neymiş". Aklımın bir yanı havalanıyor uçurtma gibi, öte yanı ayağını yere sıkı basmış; "Akıllı ol," diyor, "kışı unutma". Telefonla konuşuyoruz Ankara'daki, İstanbul'daki dostlarımla. Onlar da kışlarını akıllarında tutuyorlar ama inatları da kavi. "Yaş nedir ki!" diyor biri. "Hayata teşekkür ederim, dünyaya, doğaya teşekkür ederim; soluk alıyorum, düşünüyorum, kimi sözcükleri unutsam da anlatabiliyorum." Bir doktor, yılların hocası, kaç can kurtarmış, ölümler de görmüş.

Herkes ölüm görüyor, yaşlandıkça sevgili ölülerin sayısı yaşayanları aşıyor. Neyse ki düşlerimiz var. Anılarımız var.

İnci'yi geçen yıl, Aysın'ı on beş gün önce yitirdim. Burada, bir bakıma çekilip uzaklaştığımız köşede en yakın iki dostumdu. İnci'yle sanattan, şiirden söz ederdik; resim yapardı. Aysın... Onunla hayata, hayatımıza dair pek çok şeyi paylaşırdık.

Anadolu deyişiyle, "alacası içinde" ne çok insan var. Sahte, çok yüzlü, her ilişkisi için başka bir yüzünü takınan. Çoğunluk öyle olduğuna göre arıza bizde! Bu "arıza" sözcüğünü bir genç doktor hanım kullanıyor.

Pazartesi ve cuma günleri ikinci hayatımı yaşıyorum, dörder saat. Diyaliz, dört yıl oldu. Yeni başladığımda bir genç kız (o da diyaliz hastası) bana

öğüt verdi (o on yıllıkmış): "İki hayatınız olmalı. Evdeki sıkıntı, sevinç vb ne varsa eve bırakıp çıkacaksınız. Diyalizde yaşadıklarınızsa özellikle orada kalmalı. Evde evi yaşamalısınız."

O becermiş, genç olduğu için belki. Ben henüz beceremiyorum. Eve diyaliz sokmuyorum pek de ev hastaneye benimle geliyor. Ev değil yalnız, dışarıdaki her şey.

Ağır, çok ağır bir dünya.

Burhaniye, 2011

BENİ SORARSAN

Beni sorarsan,
Kış işte
Kalbin elem günleri geldi
Dünya evlere çekildi, içlere
Sarı yaseminle gül arasında
Dağların mor baharıyla
Sis arasında
Denizle göl arasında
Yanımda kediler, kuşlar
Fikrimden dolaşıyorum

Hiçbir iktidarı sevmesem de
Sobanın iktidarında
Çarpışa çarpışa nasılsa
Büyüyebilen kızlar
Uslu, sakin, ölümü bekliyorlar
Yaşlılık
Dev mi oldular, başkaları
Üstüne üstüne gelip korkusuz
Güçlerini deniyorlar

ÇİZECEK GİBİSİN

Neyimsin, neyinim, bir uç vermeden
Yabancı yabancı giriyorsun
Sende görünür olandan
Görünmezin umudunu aldım
Sanki iklimini odama taşıdım
Yanıldım mı, yetişir mi sandım
Bir çekirdekten bir asma

Kendi kavgasının içinde ölenler
Birden ya da yavaş yavaş
Birikseler mi kalıntı mı dursalar
Dünya ağır kokuyor onlarla
Ne savaş ne kir ne kavga ne açlık
Bir masal, bitimsiz bir gökyüzü çizecek gibisin
Herkes için olsa

ÇOCUKLAR

Çocuklar
Onlar artık konuklardır
Herkes kendince ağırlar konuklarını
Kimi şakıya şakıya
Kimi susarak, yumuşak
Yaşadıkça eskir, ağırlaşır
Artar boşluk
Çün ayrı galaksiler
Uzaklaşır kaç bin ışık yılı
Sevgilerin, özlemlerin
Miadı dolmuşsa
Zorla zorla zorla
Nereye kadar
Onlar hoşça gitsinler
Kalmalı bir eyyam daha
Utana sıkıla

GİDENLER İÇİN (TOMRİS, FÜSUN VE ÖTEKİLER İÇİN)

İç saatınızı kurdunuz
Öyle bir yolculuk gibi sıradan
Sonsuza da olsa birer birer
İstanbul sizi bağrına çekti
Orda dirisiniz mütemadiyen

ÖTEKİ ZAMAN

Şeyler yolunda gitmediğinde
Öteki zamana geçiyorsun
Bir yıldız düşüyor dünyaya
Yer sarsılıyor birden
Ölü gözleriyle çocuklar
Doğmayacak güneşi bekliyor
Dağlarda
Ne çok kar ve rüzgâr
Unutulan nergis
Açıncaya kadar

KARA GÖZLÜKLER

Simgeleri kocaman kara gözlükler
Ötekiler suç aleti poşularıyla
Gömüyor gömüyor gömüyorlar
Gittikçe hızlanarak
Ağaçları, damları, hayvanları
Her şey yıkılıp dökülüyor
Bir tutam çim, çiçek her şey
Yasçılara para verilmiyor
Artık herkes yasçı
Bir yastan çıkıp ötekine giriyorlar
Tören sahipleri

TEK DİZE

Söz saldırır, sus kaçar

DİYALİZ

Açılan kapıdan girdin
yapı içine çekti seni
beyaz, yansız, buyurgan
Koşturan genç kadınlar
Görmeleri bile gerekmiyor
Yerini alıyorsun

Gözlüyorsun
biri kolunla makine arasında
Kordonlar, tüpler sıvılar
ve enjektör
sızlanmaman gerek
Bedenine usulca giriliyor
Bir iki hoş sözcük atmalı ortaya
atıyorsun
Kulaklar incelikliyse cevap
Değilse duymuyor bile
Hiç böyle öksüz kalmamıştın.

Sen bir şeysin orda
toz olmamak için direnen
Kan kardeş olduğun makine
elbet daha değerli

İKTİDAR I

Evin zoru devletten
bile büyüktür
bilir kimi kadınlar
yerleşir de sarsılmaz bir dengeye
taşırlar

İKTİDAR II

Dostluğun uçucu kaygan iktidarında
Hasta düştedir sallanır
verecek şeyleri vardır sanki karşılığında
ender karşılaşma

Annenin yaralı kızıdır doktor
hazır bulduğu
–zaten bütün kızlar yaralıdır–
çok sürmez ip kopar
bir fırtınayla
düşülür
biri doktor öteki hasta
tıp hışmını kuşanır
olanca iktidarla
herkesin gözü önünde
Ders biter

BAHTIMIN YILDIZI

Herkesin vardır da, kimse kimseye sormuyor mu?
"Senin bahtının yıldızı?"

Kendi annesini hiç tanımamış
yataklar sererek kaldırarak
düşükler, erken doğumlar
genç yaşta ölen anne mi?

Biraz aptal, biraz kurnaz, çokça deli
boydan kısa, alabrus bir baba mı?
sıcak bir nine mi
elleri yemek kokusu
ak tenli, iri memeli

Yontup oturtmuşlar gövdesine
başı heykel, gözleri yeşil
insan, insaf, usulca sığındığın
ağır öğretmen mi?

Kaç doktor, kaç hemşire
Canın ellerinde
Kâh Bedia, Zehra
Kâh Hilâl, Leyla
umurunda değil artık
bahtının yıldızı da
sen kendi bahtını yaptın
Bağıra bağıra
sonrası yasak edilmişse sana
sözün dışarı düşmüşse
Onu söylemezsin.

ÖTEKİ SORULAR

Kötü padişah mı olmak istersin
Sakalı beş karış cüce mi?
Dünyanın köpeğe biçtiği anlam
İnsanın köpeğe biçtiği anlam
Alçakça mı, haksızlıklar mı taşır
Peki nedir, senin biçtiğin?

Köpekleri kovdun peki masalları sildin,
Attın belleğini bilgisayarlar eğittin
Köpek, insan, cüce ve kötü padişah
peki üstüne yazılsın
ölümün adını neyle değiştirdin
unutkanlık mı?

GÖMLEK

Hüznümle vedalaşmayı
bana öğretmediler
yüzümde eğri takılmış gülümseme
Görünmez kaldı kendi diktiğim
Bana giydirdikleri gömleği gösterdim.

VEDA

Ben yoruldum gidiyorum
Kendi endişeni kendin seç

ASUDE

Bir şiir kitabı gibiyim
cezaevinden çıkma
yeniden yazıldım da
giderek daha ağır, daha sessiz
eski deyimle daha asude
orası burası işaretlene çizile

ŞİİR

Şiir bizim eski suç ortağımız
Biz ne işledikse onunla işledik

O KADINLAR

Beyaz camda
Bir bir dökülüyor
evvelden birikmiş
minareler, kubbeler, çan kuleleri
Yakubun, Musanın, İsanın evleri
sonra Muhammedinkiler

Biz geldik sonra
iks em er
Duvar geçenler
Külliyetli miktarda
Hayata dönüş
çiğ gökyüzü
cezaevlerinde
diri diri yakılan kadınlar

BERLİN

Yağmur taşı oymaz sanılır
oymuş
öteki kalır mı?
eskiden gittiğim şehir, şimdi
her yere benzemiş Berlin
zaman (oy)muş.

HİÇ

İki bire borçlu varlığını
Bir hiç'e

ÇİLE

Ucu kaybolursa bir çile
nasıl sarılır?

DÖNER AYNA

1.

Zafiyetle havlıyoruz
kendi ütopyamızı
kaygan zemin döner ayna
düzen afiyetle kusuyor
akrebini içine

2.

Kaygan yüzey döner ayna
düzenin kustuğu
afiyetle havla kendi kendini
köpekleş köpekleş köpekleş leş

LEYLÂ

Sen Leylâ değilsin, diyebilir Mecnun
susar Leylâ ölümüne
sen Mecnun değilsin diyemez
çün sözden düşmüştür

nice emek nice sarp
dağlar aşmıştır
çöllerde serap fırtına
bir durmadan, solumadan
"solma solma" taşıyarak o en değerliyi
derine daha derine
söz yok nesne yok beden hiç
tin içerden sıkılır, açıklanmak ister
Leylâ köle kestiği anılardan
onu uyuşturur
Leylâ sözden düşmüştür

KİMİ

Çığlık çığlığa kapanması güneşten
mavi mücevher çiçeğinin
gülün usul çıtırtılarla açması
kimi kulaklar için
onlar sabahı beklerler
uyuyup uyanarak

ÇATLAK

İçinden baca geçiyorsa
duvardaki çatlak
sızdırır
tam orda
kara lekesi odanın
silersin yayılır
artık her şey açıkta
sırrı alır büyücüler
seni üst üste koyarak
"yapma yapma"
bir yaratık oldun işte
oldun işte
ayıplısın
giderek açığa, daha açığa
korunaksız, kederli
sürü uzakta

gölgen ıssıza düşsün istersin
kederli bir köpek gibi
üstünü buz örtsün

KENDİSİ

Kimse kendisi değilken
–eklendi ve çıkarıldı çünkü–
bir daha bir daha
sıcak soğuk
mutlu, sıkıntılı
kat be kat hepsi de
kendisi örtüler altında ve maske
o da ayıramaz artık
hangisi sahici hangisi sahte
oyun nerde başlar nerde biter
sevgi nefret sevgi nefret
elde kalan ne
pörsümüş bir tin ve
durmaksızın iç çekme

ZEHİR

Üstüme dökülen zehir
uyutmuyor, işliyor diplere
ben miyim değil mi uyurgezer
odamda gecelerce

aşkı ve dünyayı hak edememiş
kavganın kuruttuğu insanlar
sinekler gibi çarpıp camlara
düşüyorlar yarı karanlıkta

camlar mı aklım mı hayalim mi
oradan oraya, oradan öteye
sağalsın, dinsin istiyor
dıştakiler ve dipteki
dayanamıyor
dinsin, artık yeter

DİNDİM

dinmek ne yok olmak
ne de susmak kaygılı
yeni yolculuklar için azık toplamak
bir limanda ya da bir dağ kahvesinde
giderken Kozaktan Bergamaya
ya da Artvin yolunda Yalnız Kahvede
mola vermek gibi
ekşimezse insan biriktirdiğiyle
şaraba dönüşür de
gün gelir hazır

geçen aylar, yıllardır belki
çoğunca
zamana yaş koymak iyidir.

SUSMA

Kadın görünmüyor, iki yanda da yok
balkonda, verandada, hayır yok
kapatmış kendini yalnızlığıyla
şezlong kitap gözlük
orda öylecene
sustu kaldı, geriye geriye çekilerek
biliyor
her konuşma bir şeyi değiştirir hayatımızda

EKSİK

Ezilmiş bir gülün yanında
durur gibi üç gün üç gece
kalbi parçalanıyor

kaçırdığı o neyse
artık bir daha
aynadaki yansıdan
bakışından yüzünden
kollarının yanına
umarsız düşüşünden

SÖZLER

Kuştu sözler, büyüdü sığmadı ağza
uçacaktı elbet uçuruldu
uçuranı tuttular

ONLAR

Ölümle aldatıp bizleri
bir bir göçtüler

BİR GÜN

Göstere göstere bilediğin bıçak
bir gün elini kesecek

KABUK

Kabuğu kaldırsan
derinleşir yara

DÜŞ

Kuşu elindeyken sallanan kız
ya kuşu yitirir ya düşü

SES-GÖLGE

Elimdeki doğuştan kâse bildim
bir şey beklemeye değildi
AŞKtı mekâna sığmazdı kâseyi attım
AŞKın şavkıdığı dünyayı istedim

bir bile değildim hiç oldum
ne utanç kaldı ne korku ne bağ
AŞKı istedim.
öyle yürekten istedim, yürek eridi

kaygan biçimlere tutuldum
biçim kaygım en kırık yanımdı
AŞKı sesten olmuş bir gölgeye yükledim.

ten ayrı ve uzak durdu
hayat koşum takımları düzgün
gündelik talika
ten alındı götürüldü, dışardan baktım
o kendini yaşadı
ben AŞK diye ses-gölgeyle kaldım.

SİZ

Ne uzakmış ne uzun gözleriniz
ordan bugünleri gördünüz çocuklar
yetişip dağıtmak için karabasanı
(istediniz olmadı)
soluk soluğa bir koşu
öldünüz çocuklar

O DUVAR

Bu bomboş bu dümdüz bu anlamsız
duvar o duvar mıydı
geçti geçmişti
dirençle umutla aşkla yazılı

YA

Üstündeki sözler tanığın değilse
yargıç tersyüz etmişse tutanağı
bir insan balın arılığında
sütün aklığında bir insan
ya müebbet ya idam

KARA

Timsah içinde tutmuyor umudu
sislerle püskürtüyor kentin yüzüne
umut sözlüklerden çıkıyor
yerinde o kara leke

ARTIK

Geldik, kırkıncı bu önünde durduğumuz
açan olmuş bizden önce, şimdi belki
beton kalıp demir silah
görünür yerlerde
yitirir saklı odayı, bulamaz
bizden sonraki

BİZ

Bağışladığın özgürlüğe
yeğdir biçtiğin zından
sonsuz güzelleşecek dünya
biz kurduğumuz zaman

senin verdiğin umudu
geyik içse ölür, balık yutsa

NEYİ

Kör dengeye yerleşip
susa susa yürürken
açılırken sözlerle
hayat arasındaki
gerdiğin ip üstünde
hey canbaz
neyi neden yazmalı?

FRANKFURT KİTAP FUARI KAPANIŞ KONUŞMASI

Değerli Dostlar,

Geçmişte ve günümüzdeki kültürel, yazınsal değerleriyle çok varsıl bir ülkeyi, Türkiye'yi temsil etme görevi bizlere verildi. Bu simgesel bir seçim; yoksa pek çok isim burada, benim yerimde olabilirdi.

Bizler, hayatın dilini, sanatın yazının diline çevirenler, onu kitaplara sığdırmaya çalışanlarız. Estetize ederek sunduğumuz bir amacımız var; hayatın ve dünyanın değişimine katkıda bulunmak. Gündelik konuşmalarda kullandığımız sözcükler, hayatın, insan ilişkilerinin anlamını açıklamada yetersiz kalır. Onun için, "Sözcükler anlamın tutukevidir" demiştim. Yazar, özellikle şair onları öyle yan yana getirir, yapılaştırır ki, daha derinden kazarak çıkarılan anlam kurtulan anlam olur.

İşte, dille yapılan bu değiştirimdeki büyü, yaşamı nesnel olarak değiştirebilmenin umudunu taşıyabilir.

Bu umutla yazıyoruz.

"Kent Bitti" adlı şiirimde şöyle demiştim:

Yakın sesler gitti
geceler el değiştirdi, yıkımlar
anılmıyor bile, dilden çıktı
çözülme gündemde
Antenlerin uyduların metalik söylemiyle
birleşilemiyor
yabancı isimler trafik imleri alarm zilleri
arasında karşılaşanlar
tanışıyorlar mı? Tanışamıyorlar
bu bir çarpışmaya benziyor
bütün gün bütün gün çarpışa çarpışa
kentin ağır sularında
herkes yaralı

erkekler
kanına alkolden kıymıklar batıran
erkekler doğuyor çılgınlıklarından
kadınlarsa
kapatıp kendilerini rahimlerine
sırlarıyla oynuyorlar
kent bitti

Burada kent sözcüğünü, dünya olarak da anlayabiliriz. Dünya küçüldü, giderek daha küçüldü; kurşundan bir topa dönüştü. Değmediği doğa parçası, toprak, insan kalmadı. Dünyanın iki eli var sanki. Biriyle taşıdığı kolaylıklar, incelikler, ötekiyle taşıdığı kabalık, kıyıcılık, yok edicilik, ölüm.

Bu ikinci el o kadar güçle saldırır oldu ki, dünya kendini yok etme aşamasına geldi.

Elimizde düş gücümüzle, yeteneğimizle ürettiğimiz o yazılar, şiirler var. Kitaplar var. Yazdıklarımızda gerçek adına söylediklerimiz ne olursa olsun, bir kıyıcığında umudu saklı tutuyoruz.

Metalik söylemler varsın kolaylıklarını sürdürsün. Ama bizler yazınla, şiirle, sanatın her türüyle umudu var kılalım.

Yalnız değiliz. Pek çok insan bizimle. Onurumuz ve vicdanımız var. Dinlerin, milliyetlerin, geleneklerin beslediği birer ortama doğuyoruz. Doğuştan getirdiğimiz özelliklerin geleceğe aktarılabilir, olumlu olanlarını seçerek, dünyanın yeni değerleriyle bütünlemeyi becerebilirsek, kent de, ülkeler de, dünya da kurtulur.

Dünyanın birçok yerinde insanlar bir bombayla, bir kimyasal silahla yok ediliyor. Varsıl ülkelerle yoksul ülkelerin arasındaki, ülkeler içindeki varsıl olanlarla büyük yoksul çoğunluğun arasındaki açı büyüyor. Açlıklar, işsizlikler... Bunlar yetmiyor. Doğanın dengesi hızla bozuluyor. İklim değişiyor; nehirlerimiz, göllerimiz kuruyor; toprak çoraklaşıyor.

Savaşarak, birbirimizi yiyerek, yakıp yıkarak neyi kanıtlamak istiyoruz ki? Bir cezaevine çevrilen yerde mapus da tutukludur, gardiyan da. Üstelik ölüm herkes için.

Barışarak; gücümüzü birleştirerek; insan olmanın onurunu düşünerek; toplumsal vicdanı silip parlatarak; yok ettiklerimizi, bozduklarımızı onarma yolunda ortak aklımızı kullanarak çocuklarımızın geleceğini kurtarabiliriz.

Ben, ezilenler olarak, en çok çocukları ve kadınları yazdım. Bir lokma ekmek için doğdukları yerde kalamayıp göçenleri, yollarda telef olanla-

rı, kentlerin varoşlarında, gecekondularda binbir dert içinde yaşayanları yazdım.

Kitap fuarları, özellikle Frankfurt Kitap Fuarı, yazın yoluyla bizleri bir araya getiriyor. Buna imkân veren ev sahibi ülke Almanya'ya, ülkemde ve dışarıda emeği geçen her kuruma, herkese teşekkür ediyorum.

Hepinizi umutla selamlıyorum. Bu görevi dünyanın en büyük, en olağanüstü ülkelerinden birinin, Çin'in yazarına devrediyorum.

(Gülten Akın Frankfurt'a gidememiş,
19 Ekim 2008'deki devir-teslim töreninde
bu "Kapanış Konuşması" metni okunmuştu.)

Beni sorarsan,
Kış işte
Kalbin elem günleri geldi
Dünya evlere çekildi, içlere
Sarı yaseminle gül arasında
Dağların mor baharıyla
Sis arasında
Denizle göl arasında

ISBN 978-975-08-2646-7
9 789750 826467
13 TL

THG
0102287
CCN